

Tips oss gjerne om doktoravhandlinger på tidsskriftet@legeforeningen.no

www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger

Hvorfor stoler pasienten på legen?

De fleste mennesker både stoler på og er fornøyd med fastlegen sin. Tillitsforholdet bygges ved god oppfølging, tid til samtale og hvis pasienten blir tatt på alvor.

Dette viser Helge Skirbekk, Avdeling for atferdsfag ved Institutt for medisinske basalfag, i sitt doktorgradsarbeid. Resultatene bygger på observasjonsstudier og intervjuer med pasienter i alderen 53–71 år.

– Det er spesielt tre ting som er viktige for at tillitsforholdet skal oppleves som åpent og godt: At de kroppslige problemene som er årsak til at pasienten oppsøker legen blir fulgt opp, at pasienten opplever at han eller hun blir tatt på alvor som menneske, og at pasienten får nok tid til å fortelle om

Helge Skirbekk. Foto privat

sine plager og hvordan de påvirker hverdagen, sier Skirbekk.

Han viser at pasientene finner tillitsforholdet åpent hvis legen viser interesse og forståelse, er sensitiv for pasientens følelser og hjelper vedkommende med å mestre daglige utfordringer. Et åpent tillitsforhold er spesielt viktig for mennesker med uklare og langvarige lidelser.

– De som ikke føler at de blir tatt på alvor, kan iblant la være å dele informasjon med legen, og dette kan påvirke behandlingen. Og hvis legen bare diskuterer symptombeskrivelser, kan tillitsforholdet lettere svekkes ved uenighet mellom pasient og lege, avslutter han.

Skirbekk har forsvart avhandlingen *The patient's trust. Theoretical analyses of trust and a qualitative study in general practice consultations* for Ph.D.-graden ved Universitetet i Oslo 12.6. 2008.

Anne Forus
anneforu@online.no
Tidsskriftet

Ordforklaringer

Hypoksi: Når oksygenmangel fører til nedsatt energiproduksjon i et vev.

Acidose: Opphopning av syre i blod eller vevsvæsker slik at pH-verdien faller.

Mitochondrielle respirasjonskjedekomplekser: Enhetene i cellen som er ansvarlig for energiproduksjonen.

Betennelsesmediatorer: En rekke ulike stoffer som bidrar til å lage en reaksjon i vevet for å drepe og fjerne inntrengende mikroorganismer og for å renovere vev som er blitt utsatt for skade.

Komplementreseptorer: Molekyler på overflaten av celler som binder aktiverte komplementprodukter og dermed utløser en spesifikk respons i cellene.

Nytt håp for nyfødte med oksygenmangel

Hos spedbarn som ikke får nok oksygen før eller under fødselen kan hjernecelleskade utvikles flere timer senere.

Det viser lege og forsker Elisabeth Frøyland i sin doktoravhandling *Hypoxia in human NT2-N neurons. The role of acidosis, mitochondria and inflammation*. I vestlige land skjer det hos 2–6 av 1 000 nyfødte en påvirkning av hjernefunksjonen i dagene etter fødselen som kalles hypoksisk iskemisk encefalopati (HIE). En slik skade er ofte irreversibel og kan medføre betydelig funksjonsnedsettelse, med bl.a. cerebral parese, epilepsi, mental retardasjon og ulike sansedefekter.

– Vi har studert hypoksi på NT2-N-nevroner. Vi så på effekten av acidose på celleoverlevelsen og fikk bekreftet tidligere funn om at acidose er beskyttende under hypoksi og skadelig under reoksygenering. Den skadelige effekten under reoksygenering var ikke mediert gjennom skadelig effekt på de mitochondrielle respirasjonskjedekompleksene, sier Frøyland.

Cellene frigjorde betennelsesmediatorer (bl.a. IL-8 og MCP-1), og denne frigjøringen var påvirkelig av både hypoksi og acidose. Frøyland og hennes kolleger fant regulering av ulike reseptorer for betennelsesmediatorer, også denne var pH-avhengig. De fant dessuten at cellene uttrykte flere komplementreseptorer (bl.a. CD59, CD55 og C3aR), hvor de fleste av disse proteinene ikke ble affisert av hypoksi. Funnene åpner muligheten for å utvikle en behandling i tiden etter fødselen.

Elisabeth Frøyland disputerte for Ph.D.-graden ved Universitetet i Oslo 13.6. 2008.

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet